

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต 1

Promotion of Basic Morals and Ethics in Primary Schools as
Perceived by Teachers under Surin Primary Educational Service
Area Office 1.

วิลาลินี เหมหงษ์¹, สุพจน์ แสงเงิน²

Wilasinee Hemhong, Supot Sangngern²

คณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์

¹Faculty of Liberal Arts, Rajapark Institute

E-mail: Wilasinee3322@gmail.com

Tel. 0848313197

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the promotion of basic morals and ethics for students in primary schools as perceived by teachers under the Surin Primary Educational Service Area Office 1 and 2. to compare these perceptions based on gender and teaching experience. The sample consisted of 340 teachers under the Surin Primary Educational Service Area Office 1 selected through multi-stage sampling.

The data collection instrument was a 5-point rating scale questionnaire with a total reliability of .976 Data were analyzed using descriptive statistics (percentage mean and standard deviation) and inferential statistics including t-test One-way ANOVA (F-test) and Scheffé's post-hoc test.

The findings revealed that 1. Teachers' perceptions of the promotion of basic morals and ethics, both overall and in most aspects, were at the highest level. However the aspects of diligence and economy were perceived at a high level. 2. A comparison of perceptions based on gender found no statistically significant difference at the .05 level. Conversely when classified by teaching

experience a statistically significant difference was found at the .05 level. Teachers with more than 10 years of experience perceived the promotion of basic morals higher than other groups.

Keywords: Moral and Ethical Development Promotion; The Eight Core Values; Surin Primary Educational Service Area Office 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 2. เปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 340 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และและสถิติเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) รวมถึงการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนโดยรวมและรายด้านรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด 2. การเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศของครูไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ขณะที่การเปรียบเทียบผลการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครูพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีมีการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานแก่นักเรียนสูงกว่ากลุ่มอื่น

คำสำคัญ : การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม; คำนิยม 8 ประการ; สำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

บทนำ

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคม นานาประการ โดยเฉพาะ ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย อาทิ ปัญหาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุขแหล่งเร่ร่อนมั่ว การขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับสังคมไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมโดยปราศจากภูมิคุ้มกัน ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยที่นับวันจะห่างไกลศาสนา ขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ละเลยเรื่องคุณธรรม

จริยธรรมทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น (Mathurum, C. 2018) ปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศต่างพัฒนาประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้าโดยเน้นการพัฒนาด้านบุคคลเป็นหลักเพราะบุคคลเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น รวมถึงเป็นผู้ที่เทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ มาใช้ อันจะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่มวลมนุษยชาติ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ ทำได้โดยการศึกษาอบรม สร้างคนให้เป็นผู้นำที่มีปัญญามีความรอบรู้ และมีคุณธรรม เป็นผู้นำที่ไม่ใช่ผู้ที่สามารถจัดการกับตนเองได้เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องคอยช่วยเหลือ ให้ผู้อื่นสามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสมบูรณ์แบบ ดังนั้น ผู้นำจึงต้องอาศัยความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไปในการสร้างสังคมไทยในปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น (National Child and Youth Development Promotion Commission, 2017) ซึ่งเป็นไปตามคำกล่าวที่ว่า "ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกย่อมมีการเปลี่ยนแปลง"การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้การดำเนินชีวิตของครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน พ่อและแม่ต้องแสวงหารายได้ ทำให้ไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรได้เท่าที่ควร ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน นับจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความวิตกกังวลให้แก่สังคมไทยโดยรวมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมทรามที่เกิดจากการกระทำของเด็กและเยาวชน คุณธรรมจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการทำหน้าที่นำมาจิตใจคนให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่พึงทำ และละเว้นในสิ่งที่พึงละเว้น รวมทั้งร่วมกันกำหนดข้อกำหนดควบคุมความประพฤติของทุกคนในสังคมเพื่อสันติสุขของสังคม “ประมวลจริยธรรม” การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ เป้าหมาย นโยบาย การจูงใจ และผลต่อเนื่อง ถ่ายทอดเป็นรูปธรรมได้และต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชายึดถือ ประพฤติและปฏิบัติตาม (Chuenniran, S. 2017)

สังคมไทยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าด้านวัตถุ และวิทยาการไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และการสื่อสาร ก่อให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้น ต่างเอาชนะกันกอบโกยผลประโยชน์ อยากร่ำรวย อยากสุขสบาย อยากมีสิ่งอำนวยความสะดวกจนอยากได้การยกย่องในสังคม มีความฉุนเฉียวที่ผิด ๆ ว่าทำอะไรก็ได้ให้มีเงินมีทอง ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะตามมาเองอย่างไรเหตผล จึงเป็นที่มาของการประทุพผิตศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมโดยขาดความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ไม่คำนึงถึงความประหยัดฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน ขาดการมีวินัย ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม ไม่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนขาดสัมมาคารวะ ไม่รู้จักรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม กายและใจไม่สะอาด ขาดความสามัคคีเกื้อกูลขัดแย้งไม่ฟังเหตุผลและไม่มีความเห็นแก่ตัว และขาดความเอื้ออาทรเอาใจใส่ในสังคมจึงก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น ปัญหาการแพร่ขยายโรคเอดส์ ปัญหายาเสพติด เกิดกับเยาวชนของชาติมากขึ้นโดยลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการเล่นการพนันรวมทั้งปัญหาทางเพศอันเกิดจากการปัญหาทั้งหมดนั้นส่วนหนึ่งเพราะขาดคุณธรรม และจริยธรรม คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง ขณะเดียวกันวัฒนธรรมและระบบคุณค่าที่ตึงตามของสังคมไทยเริ่มเสื่อมถอย ปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเป็นผลกระทบมาจากการเลือนไหลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี ปัจจุบันเว็บไซต์สื่อลามกในประเทศไทยขยายตัวสูงขึ้น นอกจากนี้สื่อสารมวลชนอื่นๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จำนวนมาก ขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิง

ลบ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยม และพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ให้ความสำคัญกับส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคน ไทยลดลง (Mahawiro, T. 2007)

กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนยึดคุณธรรมนำความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมให้อยู่กันเป็นสุข โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายและเป้าหมายเร่งรัด การปฏิรูปการศึกษาโดยอีกคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยให้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน ประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้คุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรมตามแนวทางของคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสุภาพ 6) ความสะอาด 7) ความสามัคคี และ 8) ความมีน้ำใจ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป็นหลักในการส่งเสริมให้นำไปประพฤติปฏิบัติ ในการดำรงชีวิตประจำวันให้เป็นสุขโดยปลูกฝังเพื่อเป็นคุณธรรมพื้นฐานให้กับวัยเด็กเป็นต้นไป ซึ่งสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมพื้นฐานทำให้สามารถใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน และถาวร สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงต้องร่วมมือกันที่จะมีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้ทันเด็กทุกทุกวัย (Ministry of Education, 2007) ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียนที่เข้าสู่วัยเรียนให้ได้ตรงตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดเน้นพัฒนาให้ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ พร้อมทั้งยังมีการจัดเวลาให้ผู้เรียน เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นเกณฑ์การจบหลักสูตรที่ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2551 : 11)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้ สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาสถิติของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการ การศึกษาการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดัน ภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้าม กับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการศึกษา ระบบ

เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (Office of the Education Council, 2017) ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้ นอกจากครูผู้สอนได้ตระหนักในการปรับการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้แล้ว ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีการสอนแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดประกวดสื่อนวัตกรรมด้านคุณธรรม ยกย่อง เชิดชู ผู้มีคุณธรรมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมตามความเหมาะสมในบริบทของสถานศึกษา โรงเรียนจึงมีหน้าที่หลักในการพัฒนานักเรียน เยาวชน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม การพัฒนาเยาวชนโดยให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความรู้คู่คุณธรรมและสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขเกิดประโยชน์ทั้งตนเองและส่วนรวม ซึ่งเป็นภาระของโรงเรียนในการสร้างความรู้ความเข้าใจปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนไทย รวมทั้งการมีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง คนเก่ง คนดี และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 1 เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดการการศึกษาใน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเน้นการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบูรณาการเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมที่โรงเรียนควรดำเนินการ เช่น กิจกรรมสวดมนต์ ทุกสัปดาห์ กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ การอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยได้กำหนดคุณธรรม จริยธรรมไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดที่ 5.1และตัวชี้วัดที่ 5.2 (Office of Surin Primary Educational Service Area 1, 2023)

จากสภาพปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่าคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยได้ลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ พฤติกรรมที่สะท้อนถึงการขาดคุณธรรมจริยธรรม เช่น การไม่เคารพกฎระเบียบ ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การพูดจาไม่สุภาพ รวมถึงการไม่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลกระทบต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมและบรรยากาศในการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างมาก ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นระบบ การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมทางวัตถุ การขาดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ยังไม่ชัดเจนในด้านนโยบายและแนวทางปฏิบัติแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะได้กำหนดนโยบาย “คุณธรรมนำความรู้” และกำหนดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ และมีคุณธรรม แต่ในการดำเนินงานของสถานศึกษาหลายแห่งยังคงพบข้อจำกัด เช่น การขาดการวิเคราะห์และบูรณาการคุณธรรมในหลักสูตร ขาดสื่อและอุปกรณ์ในการส่งเสริมคุณธรรม ขาดระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนในหลายรูปแบบ เช่น การจัดกิจกรรมหน้าเสาธง การสวดมนต์ประจำสัปดาห์ และการเข้าค่ายคุณธรรม แต่ยังคงพบว่าการดำเนินงานดังกล่าวยังขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ทางคุณธรรมในระดับที่น่าพอใจได้ ปัญหาที่พบได้แก่

การขาดการประสานความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน การขาดงบประมาณและสื่อสนับสนุน ตลอดจนการขาดการประเมินผลที่ชัดเจนและหลากหลาย

ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินกิจกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานทั้ง 8 ประการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะเป็นโยบายต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมคุณธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้แก่ 1. ความซ้น 2. ความประหยัด 3. ความซื่อสัตย์ 4. ความมีวินัย 5. ความสุภาพ 6. ความสะอาด 7. ความสามัคคี 8. ความมีน้ำใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนที่สังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จำนวน 292 โรงเรียน โดยมีครูในปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 2,882 คน

2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครูในสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610 อ้างอิงจาก

(Srisaat, B. 2013) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 โรงเรียน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (Srisaat, B. 2013)ตามสัดส่วน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม

(Bunnok, B. 2010) นักปรัชญาให้ข้อคิดว่า มนุษย์แต่ละคนจะตัดสินใจดีชั่ว ถูกผิดกันเอง ดังนั้นสิ่งที่มนุษย์ได้สัมผัสจากประสาทสัมผัสทั้งห้า นั้น จะเป็นตัวบ่งบอกว่าถูกต้องหรือไม่ และนั่นคือสัมผัสโดยตรงที่ทำให้มนุษย์มีประสบการณ์กับสิ่งนั้น อวัยวะรับสัมผัส ทั้งห้า คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย จึงเป็นอินทรีย์พิเศษที่มีอยู่ในตัวแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งบ่งบอกความจริงภายในความคิดของบุคคล ความจริงที่เป็นสากลตายตัว สำหรับทุกคนในโลกนี้จึงไม่มี ความดี ความชั่ว ความถูกผิด เป็นเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของแต่ละบุคคลคนที่จะเป็นผู้ตัดสินสอน เหาเอง และเป็นสิทธิอันชอบธรรมของคนในสังคมนั้น

(Unpikul, N. (2013) นักจิตวิทยาากลุ่มจิตวิเคราะห์พยายามค้นหาทฤษฎีที่จะอธิบายพัฒนาการต่างๆ ของบุคคลนักจิตวิทยาากลุ่มนี้ เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาขึ้นจากพลังงานทางจิตที่เรียกว่าอีโด (Id) อีโก (Ego) และซูเปอร์อีโก (Super Ego) ตามลำดับ

สรุปได้ว่าความจริงและความดีงามไม่ใช่เรื่องสากลที่ตายตัว แต่เป็นผลผลิตจากประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่แต่ละคนใช้ตัดสินใจตามความพึงพอใจและสิทธิส่วนบุคคล ขณะเดียวกัน พัฒนาการของมนุษย์ยังถูกขับเคลื่อนด้วยโครงสร้างจิตที่ซับซ้อน ทั้งจากสัญชาตญาณดิบ มโนธรรมทางศีลธรรม และส่วนที่ทำหน้าที่ประนีประนอมเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

(Wuttichan, C. 2009) ได้ให้แนวคิดในเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชน ไว้ว่า คนเราถ้าไม่มีความรู้สึกผูกพันต่อ พ่อแม่ ต่องาน ต่อแผ่นดิน และสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเขา จะสอนเท่าไรก็คงไม่มีประโยชน์ เพราะเขาจะเกิดความสำนึกในหน้าที่ ในคุณค่าของชีวิต คุณค่าของความเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นไปไม่ได้เพราะแม้ชีวิตของเขาเอง เขาก็ไม่รับผิดชอบเสียแล้วเขาจะไปรับผิดชอบต่อหน้าที่ของเขาที่ต้องทำความดีและให้ความดีแก่สังคมที่ได้รับประโยชน์ได้อย่างไร ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นตัวอย่างที่จะต้องสร้างด้วยเหตุ คือให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เขาเป็นอย่างดีนั่นเอง และมีผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

(Siha-ampai, P. 2000) ได้กล่าวว่าคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับการพัฒนาการด้านสติปัญญา และการอบรม กล่อมเกลาให้รู้จักผิดชอบชั่วดีของสังคมคุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งระบบนอกโรงเรียนและในโรงเรียนการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สรุปได้ว่าการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริงเริ่มต้นจากความรู้สึกผูกพันและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยต้องอาศัย "เหตุ" คือการให้

ความรู้อย่างถ่องแท้ควบคู่ไปกับการมีแบบอย่างที่ดีจากผู้ใหญ่ นอกจากนี้ จริยธรรมยังพัฒนาไปพร้อมกับสติปัญญา ผ่านการอบรมขัดเกลาและการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้รู้จักผิดชอบชั่วดีอย่างยั่งยืน

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทนไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องควบคู่กับการใช้ปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อ เรื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประ หยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรง ไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรง ทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช้เล่ห์กล คดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ขอบบังคับ และข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน/องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

สุขภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ ผู้ที่มีความสุขภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีการยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมอง ทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ผีกลั่นจิตใจให้ชุ่มฉ่ำ มีความแจ่มใสอยู่เสมอ

สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ การ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์ ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตน ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วน

ตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการ เพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

(Satyatham, P. 2007) คุณธรรมและจริยธรรมเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับการพัฒนาการด้านสติปัญญาและการอบรมกล่อมเกลาให้รู้จักผิดชอบชั่วดีของสังคม คุณธรรมและจริยธรรม จึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน การศึกษา คือการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและกำกับให้ตนเองเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ด้วยการปลูกฝังพื้นฐานด้านจริยธรรมในด้านต่าง ๆ

จากการทบทวนทฤษฎี/วรรณกรรม/แนวความคิด

คุณธรรมจริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้และขัดเกลาทางสังคม โดยมีรากฐานจากการจัดสมดุลระหว่างความต้องการส่วนตนและมโนธรรมศีลธรรม ซึ่งต้องปลูกฝังผ่านความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่นควบคู่ไปกับการพัฒนาสติปัญญา การสร้างจริยธรรมที่ยั่งยืนจึงต้องอาศัย "เหตุ" คือการให้ความรู้ที่ถ่องแท้ และการมีแบบอย่างที่ดีจากผู้ใหญ่ เพื่อฝึกฝนคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ ให้กลายเป็นวัตรปฏิบัติอันพึงประสงค์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย รายละเอียดดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วยเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู 8 ด้าน 40 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert 's Scales

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ 1) การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ (Index of Item of Objective Congruence: IOC) 2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1)ร้อยละ (percentage) 2)ค่าเฉลี่ย และ 3)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การทดสอบค่าที (t-test) 2) สถิติเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

Table 1 Promotion of Basic Morals and Ethics in Primary Schools as Perceived by Teachers under Surin Primary Educational Service Area Office 1

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียน		n=340		
ในสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู	$\bar{X}$	แปลผล	S.D.	แปลผล
1. ด้านความขยัน	4.41	มาก	0.50	ต่ำ
Aspect of Diligence		High		Low
2. ด้านความประหยัด	4.38	มาก	0.63	ต่ำ
Aspect of Economy		High		Low
3. ด้านความซื่อสัตย์	4.56	มากที่สุด	0.53	ต่ำ
Aspect of Honesty		Very High		Low
4. ด้านความมีวินัย	4.59	มากที่สุด	0.52	ต่ำ
Aspect of Discipline		Very High		Low
5. ด้านความสุภาพ	4.64	มากที่สุด	0.47	ต่ำมาก
Aspect of Politeness		Very High		Very Low
6. ด้านความสะอาด	4.63	มากที่สุด	0.51	ต่ำ
Aspect of Cleanliness		Very High		Low
7. ด้านความสามัคคี	4.53	มากที่สุด	0.44	ต่ำมาก
Aspect of Unity		Very High		Very Low
8. ด้านความมีน้ำใจ	4.67	มากที่สุด	0.50	ต่ำ
Aspect of Generosity		Very High		Low
รวม	4.55	มากที่สุด	0.51	ต่ำ
		Very High		

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.51) ยกเว้นด้านที่ 1 และด้านที่ 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ

มากที่สุด คือ ด้านความมั่นใจ ($\bar{X} = 4.67$, S.D.= 0.50) รองลงมาคือ ด้านความสะอาด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.51) และด้านที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านความประหยัด ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.65 แสดงว่า ข้อมูลมีการกระจายตัวอยู่ในระดับต่ำ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมและรายด้านของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ 10 ปี มีการส่งเสริมในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่สูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10-5 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยโดดเด่นในด้านความมั่นใจ สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีวินัย ซึ่งสะท้อนถึงการดำเนินงานที่เข้มแข็งของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ด้านความซื่อสัตย์และความประหยัดยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น จึงควรเพิ่มกิจกรรมสร้างความตระหนักเรื่องความ پاکเพียรและการใช้ชีวิตพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ของ (Boon-to, S. 2019). ที่เน้นการใช้กระบวนการ 6 ขั้นตอน ตั้งแต่การสร้างความรู้ความตระหนักร่วมไปจนถึงการขยายผลความสำเร็จ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามเพศของครู สะท้อนให้เห็นว่าทั้งครูชายและหญิงมีความมุ่งมั่นและบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเท่าเทียมกันตามมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Senkhram, L., & Sangsuwan, S. 2019). ที่พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการส่งเสริมคุณธรรมไม่ขึ้นอยู่กับเพศของครู รวมถึงงานวิจัยของ (Donkonprai, A., & Ichayanon, K. 2016) ที่ยืนยันว่าบุคลากรทุกเพศมีการรับรู้และปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายการส่งเสริมคุณธรรม 8 ประการไปในทิศทางเดียวกันโดยไม่มีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผล

การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มี 6 ด้าน คือและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ ด้านที่อยู่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความมั่นใจ รองลงมา คือ ด้านความสุภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความประหยัด

2. การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าแตกต่างกันทุกด้าน

3.1 ด้านความขยัน การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 3 นักเรียนทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด รองลงมาคือข้อ 4 นักเรียนช่วยเหลืองานและร่วมงานผู้อื่นได้ ข้อ 1 นักเรียนตั้งใจเรียนตั้งใจทำงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 5 นักเรียนอ่านและทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียน

3.2 ด้านความประหยัด การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6 นักเรียนรู้จักเก็บออม รองลงมา คือข้อ 7 นักเรียนดูแลรักษาของใช้ส่วนตัวให้ใช้ได้ยาวนานๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดข้อ 8 นักเรียนซ่อมแซมของใช้ที่ชำรุดแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

3.3 ด้านความซื่อสัตย์ การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 15 นักเรียนมีความจริงใจ ไม่อคติ ไม่ลำเอียง รองลงมา คือข้อ 12 นักเรียนขออนุญาตก่อนหยิบของของคนอื่นมาใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 13 นักเรียนปฏิบัติตนดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3.4 ด้านความมีวินัย การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 20 นักเรียนเข้าแถวต่อคิวให้เป็นนิสัย รองลงมา คือ ข้อ 19 นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 18 นักเรียนมาโรงเรียนให้ทันเวลา

3.5 ด้านความสุภาพ การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 22 นักเรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ รองลงมา คือ ข้อ 25 นักเรียนให้ความเคารพต่อบิดา มารดา และครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 23 นักเรียนพูดจาไพเราะอ่อนหวานมีหางเสียง

3.6 ด้านความสะอาด การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 26 นักเรียนรักษาความสะอาดร่างกายให้ถูกสุขลักษณะรองลงมา คือ ข้อ 29 นักเรียนฝึกจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 30. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความเต็มใจ

3.7 ด้านความสามัคคี การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 3นักเรียนเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดีและข้อ 31 นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรองลงมา คือข้อ 33 นักเรียนร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 35 นักเรียนยอมรับในความแตกต่างทางความคิดและความเชื่อ

ของผู้อื่น

3.8 ด้านความมีน้ำใจ การส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 36 นักเรียนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรอมลงมา คือข้อ 37 นักเรียนเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดีและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 39 นักเรียนไม่เห็นแก่ตัวไม่เอาเปรียบผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ควรจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนขยันหมั่นเพียร หมั่นอ่านและทบทวนบทเรียนหลังเลิกเรียนเป็นประจำทุกวัน

1.2 ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักความประหยัดและใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักซ่อมแซมของใช้ที่ชำรุดให้นำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนให้ดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง ที่บ้าน ที่โรงเรียนและต่อหน้าที่สาธารณะ

1.4 ควรส่งเสริมให้นักเรียนให้มีวินัยในตนเองมาโรงเรียนให้ทันเวลาเพื่อร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงและหน้าที่รับผิดชอบในห้องเรียน

1.5 ควรส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะอ่อนหวานมีหางเสียงไม่ใช้คำหยาบและสวดคำที่ไม่สุภาพ

1.6 ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาและเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยความเต็มใจ

1.7 ควรส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับในความแตกต่างทางความคิดและความเชื่อของผู้อื่น

1.8 ควรส่งเสริมให้นักเรียนไม่เห็นแก่ตัวและไม่เอาเปรียบผู้อื่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

2.2 ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

2.3 ควรวิจัยเชิงคุณภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 "สมดุลแห่งประสบการณ์และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน"

Figure 1 The Balance of Experience and Innovation for the Development of Students' Moral Character

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับ"สมดุลแห่งประสบการณ์และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน" ผลการวิจัยฉบับนี้ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษา โดยปฏิเสธแนวคิดเดิมที่ว่าประสบการณ์ทำงานที่ยาวนานที่สุดจะแปรผันตรงกับบทบาทการส่งเสริมคุณธรรมที่สูงที่สุดเสมอไป ซึ่งมีสาระสำคัญทางวิชาการดังนี้

1. นัยสำคัญของประสิทธิภาพตามช่วงประสบการณ์

ช่วงพัฒนาการสูงสุดสูงสุด กลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 5-10 ปี แสดงผลสัมฤทธิ์ในบทบาทการส่งเสริมคุณธรรมสูงสุด (ระยะเติบโตสูงสุด) เนื่องจากการบูรณาการระหว่างประสบการณ์วิชาชีพที่สั่งสมและความสามารถในการปรับตัวเข้ากับนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างสมดุล

ภาวะความคงที่เชิงวิธีการ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี (ระยะคงที่) แม้จะมีความเชี่ยวชาญสูงแต่มีแนวโน้มในการยึดติดกับวิธีการปฏิบัติแบบดั้งเดิม ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของบทบาทการส่งเสริมในบางด้านต่ำกว่ากลุ่มครูที่มีประสบการณ์ระดับกลาง

2. วิเคราะห์ช่องว่างของคุณธรรมพื้นฐาน

จุดแข็งเชิงวัฒนธรรม ด้านความมีน้ำใจ และ ความสุภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด แสดงถึงประสิทธิผลในการปลูกฝังคุณธรรมที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมไทย

ประเด็นที่ต้องพัฒนา ด้านความประหยัด และ ความขยัน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งถือเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องได้รับการพัฒนาผ่าน นวัตกรรมการส่งเสริมคุณธรรมเชิงรุก เช่น การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการบริหารจัดการทรัพยากรผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

3. ความเสมอภาคทางวิชาชีพข้ามเพศภาวะ

ความเท่าเทียมในบทบาท ผลการวิจัยยืนยันเชิงประจักษ์ว่า เพศของครูผู้สอนไม่มีผลต่อความมุ่งมั่นและความสามารถในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญ

จิตวิญญาณวิชาชีพ บทบาทการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็น มาตรฐานวิชาชีพสากล ที่ไม่จำกัดโดยเพศสภาพ แต่ขับเคลื่อนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

References

- Boon-to, S. (2021). Strategies for developing moral and ethical values for students at Suraphin Phitthaya School. *Journal of MCU Ubon Review*, 6(2), 421-432.
- Bunnok, B. (2010). *Ethics and life*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University Press.
- Chuenniran, S. (2017). Enhancing morality and ethics in organizations. *Journal of Mahamakut Buddhist*

-
- University, Roi Et Campus*, 6(2), 216–225.
- Donkonprai, A., & Ichayanan, K. (2016). *Morality and ethics of students in educational institutions*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Mahawiro, T. (2007). *The 11th National Economic and Social Development Plan (2012–2016)*. Bangkok: The Books.
- Mathurum, C. (2018). *The development of moral and ethics of students in educational institutions*. Bangkok: Example Publishing.
- Ministry of Education. (2007). *The 8 basic virtues*. Bangkok: Office of the Education Council.
- National Child and Youth Development Promotion Commission. (2017). *The National Child and Youth Development Plan No. 2, 2017–2021*. Bangkok: Department of Children and Youth, Ministry of Social Development and Human Security.
- Office of the Education Council. (2017). *The National Scheme of Education B.E. 2560–2579 (2017–2036)*. Bangkok: Office of the Education Council, Ministry of Education.
- Office of Surin Primary Educational Service Area 1. (2023). *Basic education development plan (B.E. 2566 – 2570)*. Policy and Planning Group, Office of Surin Primary Educational Service Area 1.
- Satyatham, P. (2007). *Teacher's virtues* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Senkhram, L., & Sangsuwan, S. (2019). *The development of morality and ethics of students in educational institutions*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Siha-ampai, P. (2000). *Foundations of religious and ethical education* (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Unpikul, N. (2013). *The implementation of moral and ethical promotion in schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2* [Master's thesis, Buriram Rajabhat University].
- Wuttichan, C. (2009). *Ethical development* (2nd ed.). Bangkok: Sahadhammik.
-